

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ
Навчально-науковий інститут денної освіти
Кафедра товарознавства, біотехнології, експертизи та митної справи

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Теорія та методика експертної діяльності»
на 2026-2027 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	2 курс, 1 семестр
Освітня програма/спеціалізація	«Товарознавство і торговельне підприємництво»
Спеціальність	D7 Торгівля
Галузь знань	D Бізнес, адміністрування та право
Ступінь вищої освіти	бакалавр

ПІБ НПП, який веде дану дисципліну,
науковий ступінь і вчене звання,
посада

Флока Людмила Валеріївна

К.С.-Г.Н., доцент,

доцент кафедри товарознавства, біотехнології, експертизи та митної справи

Контактний телефон	+38-099-95-33-287
Електронна адреса	flokaliudmyla@gmail.com
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	очна http://www.tpt.puet.edu.ua/stud.php он-лайн: електронною поштою, пн-пт з 10.00-17.00
Сторінка дистанційного курсу	https://el.puet.edu.ua/

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Формування у студентів цілісної системи компетентностей, що стосуються теоретичних аспектів товарної експертизи та основних правил організації та порядку проведення товарної експертизи, формування у студентів бази знань про сучасні методи проведення товарної експертизи
Тривалість	5 кредитів ЄКТС/150 годин (лекції 20 год., практичні заняття 40 год., самостійна робота 90 год.)
Форми та методи навчання	Лекції (бесіди, роз'яснення, інструктування, коментування) та практичні заняття в аудиторії (усні та письмові вправи, демонстрування, ділові ігри, тестування), самостійна робота поза розкладом (есе, методи ситуаційного аналізу)
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; тестування; поточна модульна робота Підсумковий контроль: залік (ПМК)
Базові знання	Наявність знань з основ товарної політики, товарних аспектів якості продукції, методів хімічного аналізу, технології зберігання товарів
Мова викладання	Українська

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
<p>ПР01. Використовувати базові знання з підприємництва, торгівлі й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях.</p> <p>ПР05. Організувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.</p>	<p>СК01. Критичне осмислення теоретичних засад підприємницької, торговельної та біржової діяльності.</p> <p>СК04. Здатність застосовувати інноваційні підходи в діяльності підприємницьких та торговельних структур.</p>

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
ПР15. Оцінювати характеристики товарів і послуг у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності за допомогою сучасних методів.	СК05. Здатність визначати та оцінювати характеристики товарів і послуг в підприємницькій, торговельній діяльності.

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Модуль 1 Теоретичні аспекти експертної діяльності		
Тема 1. Експертиза товарів як специфічний вид діяльності.	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати доповіді на теми «Основні відмінності між поняттями «контроль якості» та «експертиза»», «Сфери застосування експертизи, як виду професійної діяльності».
Тема 2. Суб'єкти і об'єкти експертної діяльності.	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати доповіді на теми «Характеристика нестандартної продукції», «Вибір показників при проведенні товарної експертизи».
Тема 3. Класифікація експертиз.	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати приклади класифікації експертиз за терміном проведення та за процесуальними ознаками.
Тема 4. Засоби товарної експертизи.	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати повідомлення про спеціальну літературу (навчальна, наукова, довідкова), експлуатаційні, попереджувальні та маніпуляційні знаки, екологічні знаки та охорона навколишнього середовища.
Тема 5. Методи товарної експертизи.	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати доповіді на теми «Застосування вимірювальних методів для дослідження визначених об'єктів», «Метод дослідної експлуатації. Переваги та недоліки».
Модуль 2 Організація та методика проведення товарної експертизи		
Тема 6. Організація проведення товарної експертизи.	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати повідомлення про види форм актів експертиз, що використовуються в товарознавчій практиці.
Тема 7. Технологія проведення експертизи кількості товарів.	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати доповідь на тему «Товаросупровідні документи».
Тема 8. Технологія проведення експертизи якості товарів.	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати доповідь на тему «Зниження якості товарів під час експлуатації, догляду та зберігання».
Тема 9. Технологія проведення інших видів експертизи.	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати доповідь на тему «Комплексна експертиза товарів, застосування при експортно-імпортних операціях зовнішньоторговельної діяльності, при укладанні договорів купівлі-продажу».

Інформаційні джерела

Основні

1. Бавико О. Є. Експертиза товарів: конспект лекцій. Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2016. 198 с.
2. Батутіна А. П., Ємченко І. В., Троякова А. О. Експертиза товарів : практикум : навч. посібник. 2-ге вид., стер. Львів : Магнолія-2006, 2017. 396 с.
3. Дубініна А. А., Дудла І. О., Мардар М. Р. та ін. Експертиза товарів: навчальний посібник.: ХДУХТ, 2017. 685 с.

4. Експертиза та митне оформлення товарів : навч. посіб. / А.А. Мазаракі, Н.В. Мережко, Н. В. Калуга, Т.М. Коломієць, Т.А. Караваєв, В.В. Осієвська, С.В. Галько ; за ред. А.А. Мазаракі. Київ : КНТЕУ, 2019. 368 с.
5. Калашник О. В., Мороз С. Е., Кириченко О. В., Бородай А. Б. Дослідження якості та безпечності коріандрової ефірної олії. Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Технічні науки. № 32 (2022). С. 20–26.
6. Калашник О. В., Мороз С. Е., Кириченко О. В. Експертне дослідження тканин підкладкових для одягу, що імпортуються в Україну. Товарознавчий вісник, 2023, 1(16), С. 152–163.
7. Калашник О. В., Мороз С. Е., Кириченко О. В. Практичні аспекти використання інформаційних баз для ідентифікації косметичних засобів. Вісник Хмельницького національного університету. 2020. № 1 (281). С. 110-116.
8. Кириченко О. В. Теорія та методика експертної діяльності: дист. курс з навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм навчання спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність, 076 Підприємництво та торгівля. Полтава: ПУЕТ, 2019. URL: <https://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=3806>.
9. Тіхосова Г. А., Вербицький О. М., Калінський Є.О. Митний контроль та експертиза товарів : навч. посіб. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2019. 312 с.

Додаткові

10. Байдакова Л. І., Ягелюк С. В., Байдакова І. М. Експертиза товарів: підручник. Київ : Слово, 2014. 392 с.
11. Методи та засоби визначення показників якості продукції : навч. посібник / Т. З. Бубела, П. Г. Столярчук, Є. В. Походило, [та ін.]. Львів : Вид-во Нац. ун-ту "Львівська політехніка", 2012. 292 с.
12. Методика проведення товарознавчої експертизи експертами ТПП в Україні / [Торгово-промислова палата України]. Київ. : Система «ТПП ЕКСПЕРТ УКРАЇНА», 2010. 48 с.
13. Полікарпов, І.С. Товарна інформація : підручник / І.С. Полікарпов, О. В. Шумський. Київ : Центр навч. л-ри, 2013. 616 с.
14. Товарна інформація : опорний конспект лекцій / уклад. Т. М. Летута, О. С. Круглова, Д. В. Березовський. Харків : Харк. держ. ун-т харч. та торгівлі, 2013. 108 с.
15. Чурсіна, Л. А. Товарознавство та експертиза в митній справі : навч. посібник / Л. А. Чурсіна, О. М. Вербицький, Є. О. Калінський. Херсон : Олді-плюс ; Київ : Ліра-К, 2013. 202 с.
16. International Chamber of Commerce. URL: <https://iccwbo.org/>.
17. Gupta, H., Madan, A. «Reconfigurable Inspection in Manufacturing: State of the Art and Taxonomy»: article / H. Gupta, A. Kumar Madan. 2023.142 p.
18. Sen-Denis, C. «Consumer and Sensory Evaluation Techniques: How to Sense Successful Products»: practical manual / Cecilia J. Sen-Denis. Hoboken, NJ: John Wiley & Sons, 2024. 208 p.

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

1. Загальне програмне забезпечення, до якого входить пакет програмних продуктів Microsoft Office.
2. Спеціалізоване програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу з навчальної дисципліни, яке включає перелік конкретних програмних продуктів: мультимедійні презентації, програмний засіб «OpenTest 2.0». Тестування проводиться під час проведення занять (поточний контроль) і під час підсумкового контролю знань.
3. Дистанційний курс у системі дистанційного навчання ПУЕТ: <https://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=3806>

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика оцінювання здобувачів вищої освіти. Завдання, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Положення про організацію освітнього процесу: <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu.pdf>

Положення про порядок та критерії оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів вищої освіти: https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_kryt_ocinyuvannya.pdf

Порядок ліквідації здобувачами вищої освіти академічної заборгованості: <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/poryadok-likvidacziyi-zdobuvachamy-vyshhoyi-osvity-akademichnoyi-zaborgovanosti.pdf>

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі (Moodle) за погодженням із провідним викладачем.

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час виконання поточних модульних робіт та тестування заборонено (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття. В ПУЕТ діють:

Кодекс честі студента: https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/kodeks_chesti_students.pdf

Положення про академічну доброчесність: https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_akadem_dobrochesnist.pdf

Положення про запобігання випадків академічного плагіату: <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-zapobigannyavypadkam-akademichnogo-plagiatu.pdf>

Політика визнання результатів навчання визначена такими документами:

Положення про порядок перезарахування результатів навчання, здобутих в іноземних та вітчизняних закладах освіти: https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_perezarah_rez_zvo.pdf

Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти: https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozha_pro_akademichnu_mobilnist.pdf

Положення про порядок визнання результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти: <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-poryadok-vyznannya-rezultativ-navchannya-zdobutyh-shlyahom-neformalnoyi-ta-abo-informalnoyi-osvity.pdf>; інфографіка (розділ Освіта/Організація освітнього процесу/Неформальна освіта): <https://puet.edu.ua/neformalna-osvita/>.

Політика вирішення конфліктних ситуацій:

Положення про правила вирішення конфліктних ситуацій: <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-pravyla-vyrishennya-konfliktnyh-sytuaczij-u-puet.pdf>

Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю у формі екзамену: https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_pro-apel_pidscontr.pdf

уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції: <https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi/>

Політика підтримки учасників освітнього процесу:

Психологічна служба: <http://puet.edu.ua/psychologichna-pidtrymka-v-puet/>

Студентський омбудсмен (Уповноважений з прав студентів) ПУЕТ: <http://puet.edu.ua/other-divisions/studentskyj-ombudsmen-upovnovazheniy-z-prav-studentiv-puet/>

Уповноважений з прав корупції: <https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi/>

Безпека освітнього середовища: Інформація про безпечність освітнього середовища ПУЕТ наведена у вкладці «Безпека життєдіяльності» <http://puet.edu.ua/pro-puet/bezpeka-zhyttyedyalnosti/>

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-5): відвідування занять (9 балів); обговорення матеріалу занять (6 балів); виконання навчальних завдань (12 балів); завдання самостійної роботи (10 балів); тестування (10 балів); поточна модульна робота (10 балів)	57
Модуль 2 (теми 6-9): відвідування занять (6 балів); обговорення матеріалу занять (4 бали); виконання навчальних завдань (8 балів); завдання самостійної роботи (8 балів); тестування (8 балів); поточна модульна робота (9 балів)	43
Разом	100

Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни

Форма роботи	Вид роботи	Бали
1. Навчальна	1. Виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань підвищеної складності.	10
2. Науково-дослідна	1. Участь у наукових гуртках	10
	2. Участь у наукових студентських конференціях: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	20

За додаткові види навчальних робіт студент може отримати не більше 30 балів. Додаткові бали додаються до загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни, але загальна підсумкова оцінка не може перевищувати 100 балів.

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни